

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 19 Απριλίου 2021
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2018/0208(COD)

6834/1/20
REV 1 ADD 1

JAI 241
INF 40
CADREFIN 36
FREMP 24
COPEN 82
DROIPEN 14
JUSTCIV 31
CODEC 187
PARLNAT 157

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση εν όψει της έκδοσης ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη θέσπιση του προγράμματος «Δικαιοσύνη» και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1382/2013

- Σκεπτικό του Συμβουλίου
- Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 19 Απριλίου 2021

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 30 Μαΐου 2018, η Επιτροπή ενέκρινε την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος «Δικαιοσύνη»¹ (εφεξής: κανονισμός).
2. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 18 Οκτωβρίου 2018.
3. Η εξέταση της πρότασης άρχισε τον Ιούλιο και ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2018. Στις 19 Δεκεμβρίου 2018, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων έδωσε μερική εντολή για διαπραγματεύσεις². Δεδομένου ότι ο κανονισμός αποτελεί μία από τις δέσμες προτάσεων που συνδέονται με το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (εφεξής: ΠΔΠ), όλες οι διατάξεις με δημοσιονομικές επιπτώσεις ή οριζόντιου χαρακτήρα τέθηκαν κατά μέρος, εν αναμονή περαιτέρω προόδου όσον αφορά το ΠΔΠ.
4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του στις 6 Φεβρουαρίου 2019. Δύο τριμερείς διάλογοι διοργανώθηκαν στις 20 Φεβρουαρίου και στις 5 Μαρτίου 2019. Στο πλαίσιο του Συμβουλίου διοργανώθηκαν δύο συνεδριάσεις της ad hoc ομάδας ΔΕΥ για τα χρηματοπιστωτικά μέσα προκειμένου να ενημερωθούν τα κράτη μέλη σχετικά με την πρόοδο των διαπραγματεύσεων και να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Οι συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν στις 28 Φεβρουαρίου και στις 4 Μαρτίου 2019.
5. Χάρη στις εν λόγω διαπραγματεύσεις επιτεύχθηκε κοινή αντίληψη με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τα εκτός των αγκυλών τμήματα της πρότασης, για τα οποία είχε λάβει εντολή η Προεδρία. Τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων παρατίθενται στο έγγραφο 7248/1/19. Στις 13 Μαρτίου 2019, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιβεβαίωσε την κοινή αντίληψη που επιτεύχθηκε με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

¹ 9598/18

² 15377/18

6. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιβεβαίωσε την κοινή αντίληψη στις 17 Απριλίου 2019, εγκρίνοντας το νομοθετικό του ψήφισμα (πρώτη ανάγνωση).
7. Στις 16 Νοεμβρίου 2020, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων εξέτασε την προσωρινή πολιτική συμφωνία στην οποία κατέληξαν οι διαπραγματευτές σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027. Κατόπιν τούτου, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων μπόρεσε να εγκρίνει την πλήρη εντολή για διαπραγματεύσεις σχετικά με το πρόγραμμα «Δικαιοσύνη» στις 2 Δεκεμβρίου 2020³.
8. Δύο τριμερείς διάλογοι πραγματοποιήθηκαν στις 11 και 18 Δεκεμβρίου 2020. Συνοδευτικά πραγματοποιήθηκαν διάφορες συνεδριάσεις τεχνικού χαρακτήρα και συσκέψεις επεξεργασίας του κειμένου.
9. Στις 18 Δεκεμβρίου 2020 επιτεύχθηκε προσωρινή πολιτική συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
10. Εν τω μεταξύ, στις 17 Δεκεμβρίου 2020, το Συμβούλιο ενέκρινε επισήμως τα επιμέρους στοιχεία της δέσμης του ΠΔΠ.
11. Στις 3 Φεβρουαρίου 2021, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ανέλυσε το τελικό συμβιβαστικό κείμενο και εξέφρασε την υποστήριξή της προς αυτό.
12. Στις 5 Φεβρουαρίου 2021, οι πρόεδροι της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων και της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απηύθυναν επιστολή στον πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων (2ο τμήμα) (εφεξής: EMA), επιβεβαιώνοντας τη συμφωνία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επί της έκβασης των διοργανικών διαπραγματεύσεων (με την επιφύλαξη του ελέγχου από τους γλωσσομαθείς νομικούς αμφοτέρων των θεσμικών οργάνων).
13. Στις 17 Φεβρουαρίου 2021 η EMA κατέληξε σε πολιτική συμφωνία επί του συμβιβαστικού κειμένου.

³ 13420/20

II. ΣΤΟΧΟΣ

14. Η πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του προγράμματος «Δικαιοσύνη» αποσκοπεί στη στήριξη της περαιτέρω ανάπτυξης ενός ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης βασισμένου στις αξίες της Ένωσης, το κράτος δικαίου και την αμοιβαία αναγνώριση και εμπιστοσύνη, ιδίως με διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και με προώθηση της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, καθώς και της αποτελεσματικότητας των εθνικών συστημάτων δικαιοσύνης. Το νέο πρόγραμμα, μαζί με το πρόγραμμα «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες», θα αποτελεί μέρος ενός νέου ταμείου για τη δικαιοσύνη, τα δικαιώματα και τις αξίες, το οποίο θα συμβάλλει στη διατήρηση ανοικτών, δημοκρατικών, πλουραλιστικών και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών. Επιπλέον, θα συμβάλλει στην ενδυνάμωση των πολιτών, μέσω της προστασίας και της προώθησης των δικαιωμάτων και των αξιών και της περαιτέρω ανάπτυξης ενός ενωσιακού χώρου δικαιοσύνης.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

Κοινή Αντίληψη

15. Η κοινή αντίληψη απηχούσε σε μεγάλο βαθμό την αρχική πρόταση της Επιτροπής και ήταν σύμφωνη με τη μερική εντολή του Συμβουλίου.
16. Έγιναν οι ακόλουθες βελτιώσεις:
- α) προσθήκη των επαγγελματιών της δικαιοσύνης που εργάζονται με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ) ως δυνητικών δικαιούχων·
 - β) αύξηση του ρόλου των ΟΚΠ·
 - γ) ενίσχυση της ισότητας των φύλων (ιδίως με την προσθήκη ενός νέου ειδικού άρθρου για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου) και της απαγόρευσης των διακρίσεων·
 - δ) περαιτέρω προσδιορισμός των δράσεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Δικαιοσύνη».

Κύρια αποτελέσματα του τελικού συμβιβασμού

17. Το τελικό κείμενο, όπως συμφωνήθηκε από τους δύο συννομοθέτες, αποτελεί ισορροπημένο συμβιβασμό. Στις διαπραγματεύσεις που ξεκίνησαν το 2020 τρία θέματα αποτέλεσαν αντικείμενο ειδικών συζητήσεων:
- α) όσον αφορά τη διακυβέρνηση του προγράμματος, επιβεβαιώθηκε η χρήση εκτελεστικών πράξεων για την έγκριση του προγράμματος εργασίας, σύμφωνα με την αρχική πρόταση και την εντολή του Συμβουλίου·
 - β) ενίσχυση των ρητρών περί κράτους δικαίου·
 - γ) όσον αφορά τη διάθεση των κονδυλίων, στον κανονισμό εισήχθη περιορισμένη ειδική δέσμευση κονδυλίων σε σχέση με τη χρηματοδότηση που διατίθεται για τους στόχους του κανονισμού. Παρέχεται επίσης περιθώριο ευελιξίας για τη στήριξη καθενός από τους στόχους που ορίζονται στον κανονισμό, για τη στήριξη, κατά προτεραιότητα, δράσεων που αποσκοπούν στην προώθηση του κράτους δικαίου. Αυτή η περιορισμένη ειδική δέσμευση κονδυλίων, ακόμη και αν δεν προβλεπόταν στην αρχική πρόταση της Επιτροπής, βασίστηκε σε παρόμοια διάθεση κονδυλίων που προβλέπεται στον κανονισμό για τη θέσπιση του προγράμματος «Δικαιοσύνη» 2014-2020.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

18. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τη συμβιβαστική λύση που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επιβεβαιώθηκε δε με την προαναφερόμενη επιστολή του προέδρου της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στη συνέχεια εγκρίθηκε από την EMA στις 17 Φεβρουαρίου 2021.